

تأثیر رسانه و شبکه های اجتماعی بر طلاق در شهر بوشهر طی سال های ۱۳۹۰ لغایت ۱۳۹۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱۱/۱۶

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۳/۱۲/۱۸

چکیده

از آنجایی که یکی از عوامل مهم از هم گسیختگی مهمترین نهاد اجتماعی و اساس جامعه یعنی خانواده، طلاق می باشد، بررسی طلاق و به ویژه عواملی که منجر به این امر می شوند خود به خود ضرورت پیدا می کند. از این رو این تحقیق با توجه به روند رو به رشد نرخ طلاق در شهر بوشهر طی سال های اخیر به دنبال پاسخ به این سوال است که رسانه ها چه تأثیری در افزایش طلاق زوجین در شهر بوشهر دارند؟ به نظر می رسد از میان عوامل جامعه شناختی مؤثر بر طلاق رسانه های و فیلم های ماهواری از اهمیت و جایگاه ویژه ای برخوردار است.

روش پژوهش حاضر توصیفی، از نوع پیمایشی و علی پس از وقوع است. جامعه آماری شامل کلیه زوجینی که واقعه طلاقشان در دفاتر ثبت طلاق شهر بوشهر در سال های ۱۳۹۰ لغایت ۱۳۹۳ ثبت گردیده، می باشد که تعداد ۲۰۲۰ زوج است. حجم نمونه با قرار دادن این عدد در فرمول کوکران تعداد ۱۵۸ زوج از آنان به طور تصادفی ساده انتخاب شد. تکنیک و ابزار گردآوری اطلاعات از طریق پرسشنامه است که از تلفیق چند پرسشنامه استاندارد و میزان شده در تحقیقات پیشین ساخته شده است که دارای اعتبار صوری و اعتماد(ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹) می باشد.

در بررسی فرضیه تحقیق دریافت شد که از نظر زوجین مطلقه مهم ترین عامل جامعه شناختی در گرایش به طلاق، «رسانه ها و فیلم های ماهواره ای»، است.

کلید واژه : طلاق، رسانه، شبکه اجتماعی، نظریه کاشت

مقدمه

خانواده به عنوان کوچکترین واحد اجتماعی، پایه و اساس ساخت اجتماعی محسوب می شود؛ خانواده شالوده هر جامعه متمدن است. در واقع خانواده است که به اعضای خود احساس آرامش می دهد و طی قرن های متمادی به عنوان پایدارترین و موثرترین وسیله حفظ ویژگی های فرهنگی و عامل انتقال آنها به نسلهای بعدی

بوده است. از همین روست که تشکیل خانواده در همه ادیان به ویژه دین مقدس اسلام از اهمیت والایی برخوردار است و از آن به عنوان کانون آسایش و آرامش نام برده شده است.

تحولات اجتماعی دهه های گذشته در سطح جهانی، نظام های خانواده را با تغییرات، چالش ها، مسائل و نیازهای جدید و متنوعی مواجه کرده است و طی همین مدت خانواده به شکلی فزاینده به علل و عوامل متعدد و پیچیده ای در معرض تهدید قرار گرفته است. وقتی کارکردهای خانواده، از قبیل کارکردهای اجتماعی، روانی، زیست شناختی و عاطفی یکی پس از دیگری آسیب می بیند، اعضای آن به تدریج احساس رضایتمندی خود را از دست می دهند. کاهش تدریجی رضایتمندی اعضای خانواده، ابتدا موجب گسستگی روانی و سپس گسستگی اجتماعی و در نهایت باعث ایجاد واقعه حقوقی می شود که این گسستگی طلاق نامیده می شود.

تغییر فرهنگ خانواده ها، تاثیر پذیری از رسانه های بیگانه، روی آوردن به تجملات از عواملی است که متأسفانه جوانان را تحت تاثیر قرار داده است، از سوی دیگر ازدواج های زود هنگام بدون تعمق و بدون داشتن یک هدف مشخص طلاق را در بین زوجین بیشتر نموده است. طلاق جزء مسائلی است که به استناد شواهد و آمار روند رو به رشدی را طی می کند. (احمدی موحد، ۱۳۸۷)

چهارچوب نظری تحقیق

نظریه کاشت

رسانه های جمعی، انتقال و هدایت دامنه ی گسترده ای از نمادها، هنجارها و ارزش ها، عقاید، پیام ها و افکار درون جوامع را بر عهده گرفته اند تا جایی که برخی صاحب نظران معتقدند که رسانه های گروهی کل زندگی فرهنگی و اجتماعی را دگرگون می کنند. درمورد رابطه ی رسانه های جمعی با نگرش افراد می توان از نظریه های کاشت و یادگیری اجتماعی بهره جست. فرض هر دو نظریه آن است که مقدار قابل توجهی از آن چه انسان ها درباره جهان می شناسند بیشتر با میانجی به دست می آید تا با تجربه ی مستقیم. (خواجه نوری، ۱۳۹۰: ۳)

تحقیقات مبتنی بر نظریه ی کاشت نشان داده اند که مشاهده ی زیاد تلویزیون، نگرشی را پرورش می دهد که با تلویزیون هماهنگ است تا با واقعیت. تلویزیون آثار بلند مدت در نگرش بینندگان دارد، آثاری که غیر مستقیم، تدریجی و کوچک اما تراکمی و رو به افزایش است. امروزه می توان ویژگی های تلویزیون را به رسانه های جدیدتری چون ماهواره و اینترنت نیز تعمیم داد. نظریه ی کاشت به رسانه های جمعی به عنوان عامل اجتماعی شدن می نگرند و به دنبال بررسی این موضوع است که بینندگان این رسانه ها چقدر تحت تاثیر نسخه ی رسانه ای از واقعیت هستند. (رضوی زاده، ۱۳۸۵: ۱۱۳)

به نظر گربرنر، اهمیت رسانه در خلق راه های مشترک انتخاب و نگرستن به رویدادهاست. او این فرآیند را کاشت انگاره های غالب می خواند. کاشت به معنای پذیرش و درونی سازی نگرشی تلویزیونی و رسانه ای توسط مخاطبان و بینندگان است، بنابراین از دیدگاه این نظریه می توان فرض کرد، کسانی که مصرف رسانه ای بیشتری دارند، در مقایسه با کسانی که مصرف رسانه ای کم تری دارند، به سبک های زندگی نمایش داده شده در تلویزیون و دیگر رسانه های دیداری-شنیداری تمایل بیشتری خواهند داشت.

تصاویر رسانه ها در طرح واره ی شناختی و اکتشافی درمی آمیزد و در طول فرآیند شکل گیری هویت، ارزیابی خود، نسبت دادن و مقایسه ی اجتماعی یاد آورده می شوند. بدین ترتیب می توان گفت نفوذ برنامه های ماهواره ای در قوت بخشیدن به ارزش هایی هم چون مادی گرایی، فردگرایی، آزادی های نامحدود و کامیابی به هر قیمت، مؤثر می باشد که باعث تغییر ارزش های سنتی و ایجاد تضاد ارزشی در بین زوجین به واسطه ی تغییر ارزش ها در یکی از زوجین خواهد شد و احتمال نابهنجاری های مختلفی نظیر طلاق را افزایش خواهد داد. (قادر زاده و همکاران، ۱۳۹۱: ۱۰۶)

وسایل ارتباط جمعی

جامعه شناسان یکی از عوامل اجتماعی شدن و جامعه پذیری را رسانه های همگانی می دانند (صبوری، ۱۳۷۳: ۸۸) تحت تأثیر این رسانه هاست که عقاید و افکار عمومی شکل می گیرد و مخاطب اصلی و طرفداران فراوان آنها جوانان هستند. به طور کلی، « امروزه جامعه ای که کاملاً از تأثیر رسانه های همگانی بر کنار مانده باشد، حتی در میان فرهنگ های سنتی، بسیار محدود است». (همان، ۱۳۷۰: ۸۷)

بنابراین کمتر پدیده اجتماعی و جنبه های زندگی انسانی را می توان یافت که تحت تأثیر مثبت یا منفی وسایل ارتباط جمعی و رسانه ها مانند شبکه های مجازی و فیس بوک و... قرار نگرفته باشد. در این، پدیده طلاق نیز مستثنا نیست.

« بد آموزی وسایل ارتباط جمعی یک از عوامل از هم پاشیدگی خانواده های جوان است که تحت تأثیر فیلم های مخرب ویدیویی و تلویزیونی قرار دارند». (کی نیا، ۱۳۷۳: ۳۵۵)

عملکرد این وسایل عبارت است از ازدیاد عطش نوحوهی و تجدد طلبی به شکلی که از همین ناحیه، ضربه های فراوانی بر خانواده وارد می آید. در کنار این مسأله، فشارهای روحی و هیجانانی که از تماشای این فیلم ها ناشی می شود، عقده های ناشی از دیدن فیلم ها را بر خانه و خانواده تحمیل خواهد کرد. در واقع تحت تأثیر عمیق رسانه ها است که ارزش ها تغییر می کند و تغییر ارزش ها یکی از زمینه های اجتماعی طلاق است. در

واقع مصرف کانال و شبکه های تلویزیون ملی و کانال های ماهواره ای به ترتیب رابطه ی مستقیم و معکوسی با گرایش به طلاق داشته است.

فن آوری های نوین ارتباطی امکان داشتن خلوت جدیدی را برای افراد با ایجاد فضایی شخصی و خصوصی در فضای مجازی برای افراد فراهم می کند. در این فضا افراد با یکدیگر ارتباط برقرار می کنند و با بهره گیری از امکانات اینترنت مانند شبکه های اجتماعی اتاق های گفت گو شبکه گسترده ای از روابط میان افراد شکل می گیرد که غیر قابل کنترل است. این امر به تدریج موجب از هم پاشیدگی شبکه های سنتی روابط مانند همسایگی می شود و هویت هایی جدا از جهان واقعی برای افراد ایجاد می کند. (نورمحمدی، ۱۳۸۸)

یکی از فن آوری های نوین که تاثیر گذار بر افزایش طلاق در بین زوجین می باشد، شبکه های اجتماعی است. شبکه های اجتماعی مجازی نسل جدیدی از وب سایت های اینترنتی هستند که در آن کاربران اینترنتی حول محور مشترکی به صورت مجازی دور یکدیگر جمع می شوند و گروه های آنلاین را تشکیل می دهند. (حسنوند، ۱۳۹۳: ۲)

سایت های شبکه های اجتماعی آن دسته از وب سایت هایی هستند که طیف وسیعی از تعاملات اجتماعی با دوستان و اعضای خانواده را میسر می سازند. (wodarz, ۲۰۱۱: ۱۰)

در واقع شبکه اجتماعی متشکل از افراد و گروه ها و تعامل بین آن هاست. شبکه های اجتماعی نظیر فیس بوک، توئیتر و نرم افزار های تلفن همراه نظیر وی چت، تانگو، واتس آپ و وایبر که به طور رایگان در اختیار تمامی کاربران دنیا قرار می گیرند قادرند با جایگزینی ارزش های مدرن به جای ارزش های سنتی، سبک زندگی غربی را ترویج نموده و چالش جدی بین الگو های رفتاری زوجین ایجاد نمایند. (حسنوند، ۱۳۹۳: ۳)

در واقع شبکه های اجتماعی و مجازی نسل جدیدی از فضای روابط اجتماعی هستند که با اینکه عمر خیلی زیادی ندارد، توانسته در زندگی مردم جا باز کنند. افراد بسیاری در سنین مختلف و از گروه های اجتماعی متفاوت در شبکه های اجتماعی مجازی کنار هم آمده اند و از فاصله های بسیار دور در دنیای واقعی، از طریق شبکه های مجازی با هم ارتباط برقرار می کنند. (اسلامی، ۱۳۹۱) افراد در شبکه های اجتماعی می توانند با هویتی کاملا دلخواه داشته باشند و بر پایه همان هویت دلخواه ارتباط مجازی خود را با دیگران گسترش دهند. ظاهر این شبکه ها جمع گرا است. امروزه تغییرات فرهنگی موجب شده که مردم ترجیح دهند در عین تنهایی ارتباطات گسترده ای هم با جهان خود داشته باشند. شبکه های اجتماعی این خواسته را فراهم می کند. (بارانی، ۱۳۹۱)

فیس بوک یکی از انواع شبکه های اجتماعی است که کاربران زیادی در سراسر دنیا از آن استفاده می کنند. نتایج تحقیقات نشان داده است که مادران نسبت به پدران بیشتر از فیس بوک استفاده می کنند و بیشتر

دوستان فیس بوکی مادران، اعضاء خانواده و خویشاوندان آنها هستند، اما پدران بیشتر با دوستان فیس بوکی خود در خارج از فیس بوک ارتباط برقرار می کنند.

(Bartholomew, 2012: 464) فیس بوک با وجود امکانات و خدمات ویژه ای جدیدی که دارد و با اینکه کاربران بسیاری را جذب کرده است، اما یکی از تأثیرات منفی اش روی روابط بین فردی است. به عنوان مثال در مطالعه ای در انگلستان نشان داده شده است که حدود یک سوم طلاق ها در این کشور با شبکه اجتماعی فیس بوک در ارتباط است. (طهورا، ۱۳۹۰)

نتایج بررسی محققان دانشگاه شیلی نشان می دهد گذراندن زمان در شبکه های اجتماعی باعث تخریب زندگی زناشویی همچنين بروز افسردگی در افراد می شود. بر همین اساس، میزان طلاق و جدایی در افرادی که زمان زیادی را در شبکه های اجتماعی می گذرانند به مراتب بیشتر از افرادی است که زندگی را بدون شبکه های اجتماعی تجربه می کنند، دکتر کواتور سباستین، استاد دانشگاه شیلی می گوید: شبکه های اجتماعی به دلیل اعتیاد آور بودن، باعث کاهش توجه زوجین به یکدیگر می شوند بنابراین باعث کم رنگ شدن نقش افراد در زندگی زناشویی می شود و ایجاد دل سردی میکند. (حسنوند، ۱۳۹۳: ۳)

البته باید دانست که شبکه های اجتماعی حداقل در بعد مجازی از زندگی ما جدا شدنی نیستند و این هنر و مهارت ما در استفاده بهینه از آنهاست که تاثیر گذاری مثبت یا منفی این شمشیرهای دو لبه را در زندگی مان مشخص می کند. (حبیبی، ۱۳۹۱: ۷۱)

فن آوری های ارتباطی جدید، مزایا و معایب متعددی دارند. از این رو، با توجه به قدرتی که این فن آوری ها از نظر اجتماعی دارند، فن آوری اطلاعات و ارتباطات به عنوان یک فن آوری که در جهت توسعه و تغییر ارتباطات اجتماعی گام بر می دارد، باید بیشتر مورد بررسی قرار گیرد. (al-sanaa, 2009)

بنابراین به جای برخورد سالی با این پدیده نوین، بررسی و ریشه یابی مشکلات و پیامدهای منفی ناشی از آن و در پیش گرفتن راه های اصلاحی، قطعاً نتایج بهتری را در بر خواهد داشت. (سلیمانی پور، ۱۳۸۹: ۱۹)

نقش رسانه و شبکه های اجتماعی در دگرگونی ارزش ها، نگرش ها و هنجارها

انسان همواره در زندگی شخصی و اجتماعی خود، از ارزش ها و هنجارهای ثابتی پیروی نمی کند، بلکه این امر نیز مانند بسیاری امور دیگر در معرض تغییر و تحول است. گذشت زمان و یا حتی تغییر مکان و شرایط خاص اجتماعی دیگر از جمله عوامل تغییر ارزش ها نگرش ها است. در ابتدای زندگی، چیزهایی برای ما ارزش به شمار می رود که شاید بعدها جاذبه خود را از دست بدهد. به عنوان مثال، کسی که ابتدا تحصیلات عالی برایش ارزشمند نبوده و بر همین اساس به ازدواج در سطح ابتدایی راضی شده است، حال اگر در فرایند تغییری

و ارزش ها، تحصیلات عالی و مدرک برایش ارزش محسوب شود، قادر به ادامه زندگی نیست. اگر هنجارهای زوجین با هم تفاوت داشته باشد، در این حالت، احتمال کشمکش و گسستگی خانواده زیادتر است تا موقعی که هنجارها با هم تطابق دارند. (حاجی حسینی شاهرودی، ۱۳۸۰: ۴۵)

عمده ترین عامل تغییر ارزش ها و نگرش ها «ارتباطات» است. نقش وسایل ارتباطی در تغییر نگرش ها و ارزش ها و ترزیق هنجارها بسیار موثر است. از جمله وسایل ارتباطی تاثیر گذار بر افزایش طلاق در بین زوجین، شبکه های اجتماعی هستند. تکنولوژی های نوین و فن آوری اطلاعات منجر به تغییرات و دگرگونی های بسیاری در زندگی بشر شده و از این طریق منشاء تحولات عمده ای در دانسته های بشری گردیده، در عصر ارتباطات الکترونیک مفاهیم نیز دچار تغییر و تحول شده اند که یکی از این مفاهیم که دچار تغییر و تحولات گسترده شده، مفهوم هویت است. (کیا، ۱۳۸۸: ۴) اینترنت، تفکر درباره هویت در معنای متعدد آن را باعث می گردد و از طریق اینترنت افراد قادرند با گردش میان خود های بسیار، سازنده یک خود باشند. (Turkle, ۱۹۹۹: ۱۸۷)

امروزه گسترش فن آوری های اطلاعاتی و ارتباطی، بر ابعاد مختلف زندگی بشر (سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، امنیتی و اقتصادی) تأثیر گذاشته است. با کمرنگ شدن اهمیت زمان و مکان و بی نیازی به مکان مشترک برای برقراری ارتباط، افراد به شکل بسیار آسانتری میتوانند در فضای مجازی بایکدیگر ارتباط برقرار کنند این شکل جدید ارتباط موجب تحول در فرهنگ و هویت جوامع می شود. (نورمحمدی، ۱۳۸۸)

هر چه میزان حضور افراد در شبکه های اجتماعی بیشتر باشد به همان اندازه گرایش به سبک زندگی مدرن بیشتر می شود. هرچه افراد در شبکه های اجتماعی حضور داشته باشند به همان اندازه گرایش به سمت زندگی سنتی نیز کمتر می شود و بر عکس چنانچه افراد در شبکه های اجتماعی عضویت نداشته باشند گرایش آنها به سبک زندگی سنتی بیشتر است. همچنین بین عضویت زوجین در شبکه های اجتماعی و درخواست طلاق ارتباط مستقیم و معنا داری وجود دارد. (حسنوند، ۱۳۹۳: ۲)

در واقع با آمدن شبکه های اجتماعی مجازی، شکل جدیدی از زندگی در فضای مجازی شکل گرفت و در روابط میان افراد با شکل سنتی آن تفاوت پیدا کرد و تاثیر غیر قابل انکاری بر روابط اجتماعی بر جا گذاشت. شبکه های اجتماعی یکی از پر طرفدارترین رسانه ها هستند که مخاطبان بسیاری دارند ویژگی های تعاملی و ایجاد بستر برای ایجاد روابط اجتماعی از دلایل مورد استقبال واقع شدن شبکه های اجتماعی با قابلیت هایی که در اختیار کاربران قرار می دهد به پنج اولویت اول کاربران اینترنت تبدیل شده اند. (اسلامی، ۱۳۹۲: ۱۷)

نتایج بررسی محققان دانشگاه شیلی نشان می دهد گذراندن زمان در شبکه های اجتماعی باعث تخریب زندگی زناشویی همچنین بروز افسردگی در افراد می شود. بر همین اساس، میزان طلاق وجدایی در افرادی که

زمان زیادی را در شبکه های اجتماعی می گذرانند به مراتب بیشتر از افرادی است که زندگی را بدون شبکه های اجتماعی تجربه می کنند، دکتر کواتور سباستین، استاد دانشگاه شیلی می گوید: شبکه های اجتماعی به دلیل اعتیاد آور بودن، باعث کاهش توجه زوجین به یکدیگر می شوند بنابراین باعث کم رنگ شدن نقش افراد در زندگی زناشویی می شود و ایجاد دلسردی میکند. (حسنوند، ۱۳۹۳: ۳)

به نظر بعضی از جامعه شناسان، از جمله عمیق ترین علل طلاق، پیدایش بحران در ارزش ها و هنجارها است. هنگامی که انسان ها صرفاً به تمتع می اندیشند و فقط و مصالح خویش را در نظر می آورند، در چنین جامعه ای پدیده ی ازدواج نیز مستثنا نخواهد بود و شمار طلاق در آن افزون خواهد شد. (ساروخانی، ۱۳۷۶: ۸۰)

روش تحقیق

این پژوهش یک تحقیق کمی است. از بعد هدف این تحقیق از نوع کاربردی به حساب می آید چون هدف آن کاربرد در یک حوزه خاص یعنی بررسی عوامل مؤثر در طلاق شهر بوشهر است. همچنین روش تحقیق توصیفی و از نوع علی پس از وقوع و به صورت مقطعی می باشد.

جامعه آماری تحقیق حاضر عبارتند از: کلیه زوجین طلاق گرفته که به دفاتر طلاق شهر بوشهر طی بازه زمانی ۱۳۹۰ لغایت ۱۳۹۳ مراجعه نموده اند، می باشد. این تعداد شامل ۲۰۲۰ زوج که ۵۹۰ زوج از آن ها مربوط به سال ۱۳۹۰ و ۶۰۸ زوج که مربوط به سال ۱۳۹۱، و ۸۲۲ زوج مربوط به سال ۱۳۹۲ می باشد.

پس از تعیین تعداد زوجین در جامعه آماری که ۲۰۲۰ زوج بود، حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان محاسبه گردید که حجم نمونه محاسبه شده برابر با ۳۱۵ نفر (۱۵۸ زوج) بدست آمده است.

روش نمونه گیری این پژوهش تصادفی ساده بوده است، بدین ترتیب که محقق پس از بدست آوردن لیست کامل زوجین مطلقه مربوط به سال های ۱۳۹۰ لغایت ۱۳۹۳ و تهیه لیست کامل آنان به صورت کاملاً تصادفی تعداد ۱۵۸ زوج را انتخاب نمود.

یافته های پژوهش

در جست و جوی پاسخ به این سوال که کدامیک از عوامل مؤثر بر طلاق از اهمیت بالاتری برخوردار است؛ در پژوهش حاضر با بررسی عوامل اجتماعی مؤثر بر طلاق، «رسانه ها و فیلم های ماهواره ای» رتبه اول و شبکه های اجتماعی رتبه سوم را به خود اختصاص داده است که در جدول و شکل ذیل به ترتیب نمایان است.

جهت پاسخگویی به سؤال فوق از آزمون فریدمن استفاده شده است که نتایج آن در جدول ذیل نشان داده

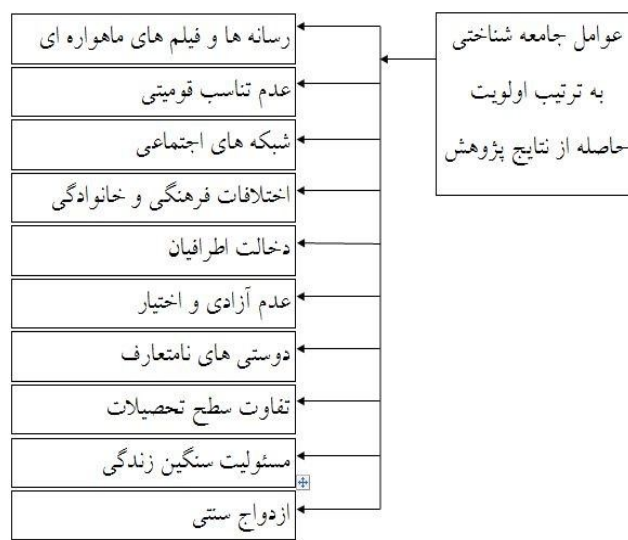
شده است :

آماره	داد	انگین رتبه ها	انگین	طای استاندارد		
۱	۱۵	۷/۴۵	۴/۳۲	۰/۸۹	۱	رسانه ها و فیلم های ماهواره ای
۲	۱۵	۶/۷۹	۳/۹۸	۱/۱۶	۲	عدم تناسب قومی
۳	۱۵	۶/۴۹	۳/۸۹	۰/۹۷	۳	شبکه های اجتماعی
۴	۱۵	۶/۴۸	۳/۸۲	۱/۰۶	۴	اختلاف فرهنگی و خانوادگی
۵	۱۵	۶/۴۴	۳/۸۹	۰/۸۵	۵	دخالت اطرافیان
۶	۱۵	۵/۶۹	۳/۶۲	۱/۰۵	۶	عدم آزادی و اختیار
۷	۱۵	۵/۶۲	۳/۴۲	۱/۰۶	۷	دوستی های نامتعارف
۸	۱۵	۴/۳۸	۲/۹۹	۱/۰۹	۸	تفاوت سطح تحصیلات
۹	۱۵	۲/۸۰	۲/۲	۰/۹۸	۹	مسئولیت سنگین زندگی
۱۰	۱۵	۲/۶۰	۲/۱	۰/۸۹	۱۰	ازدواج سنتی

$$\chi^2 = 512/30$$

$$df = 9$$

$$P < 0/001$$

طبق نتایج تحقیق مهمترین عوامل تاثیر گذار بر نرخ طلاق در شهر بوشهر رسانه ها و شبکه های ماهواره ای و عوامل دیگر به ترتیب اولویت شبکه های اجتماعی می باشد. عوامل مذکور نابسامانی اجتماعی و روند تغییرات ارزشی را شدت بخشیده است. این امر مؤید اعتبار نظری و تجربی نظریه ی کاشت مبنی بر نقش رسانه ها و شبکه های اجتماعی در شکل دهی به عقاید، نگرش و رفتار مخاطبان است این مسئله گویای نقش عمده

عوامل فرهنگی در گرایش زوجین به طلاق است که بدلیل مرزی بودن این منطقه و به نابسامانی اجتماعی و تغییرات ارزش ها از شدت نشأت گرفته است به عبارتی دیگر می توان گفت که رسانه ها و شبکه های اجتماعی موجب بروز ارزش های لذت طلبی ابزار گرایی و تغییرات ارزشی می باشند از آنجا که رسانه ها و شبکه های اجتماعی از مهمترین عوامل طلاق می باشد بنابراین از دیدگاه نظریه کاشت می توان فرض کرد کسانی که مصرف رسانه ای بیشتری دارند، تمایل بیشتری به تغییر به سبک زندگی نمایش داده شده در تلویزیون و دیگر رسانه های دیداری - شنیداری و مجازی خواهند داشت و همین باعث تغییر ارزش ها و نگرش ها و ایجاد نابهنجاری شده است که باعث گرایش بیشتر زوجین به طلاق در شهر بوشهر گشته است .. چنین شرایطی باعث سست شدن روابط انسانی و شکنندگی و آسیب پذیری کنش های ارتباطی در بین اعضای جامعه به ویژه زوج های جوان شده است. بی دلیل نیست که در پی ضعیف شدن ارزش ها و هنجارهای فرهنگ بومی و سنتی منطقه، طلاق قبح اجتماعی خود را از دست داده است. بنابراین استفاده از کانال های ماهواره ای و شبکه های اجتماعی تأثیر مستقیمی برگرایش طلاق در شهر بوشهر شده است. بنابراین می توان نتیجه گرفت که استفاده از کانال ها و شبکه های ملی رابطه معکوس با گرایش به طلاق داشته است با توجه به نظریه ی کاشت می توان نتیجه گرفت کسانی که مصرف رسانه ای بیشتری دارند، در مقایسه با کسانی که مصرف رسانه ای کمتری دارند به سبک های زندگی نمایش داده شده در تلویزیون و دیگر رسانه های دیداری و شنیداری و مجازی تمایل بیشتری خواهند داشت یافته های مذکور موید مطالعات در این زمینه بوده است.

نتیجه گیری

خانواده، طبیعی ترین و مشروع ترین واحد تولید مثل و فراگیرترین واحد اجتماعی به شمار می آید و نقش اصلی آن انتقال ارزش ها، پرورش نسل، ایجاد تعادل روانی، اجتماعی و عاطفی است پیدایش بحران ها و نابسامانی هایی همچون مرگ والدین، طلاق و ... می تواند نقش خانواده را کم رنگ و یا از بین ببرد. طلاق در زمره غم انگیز ترین پدیده های اجتماعی است که آسیب ها و مشکلاتی که زوجین و خانواده های آنان قبل از طلاق و پس از آن متحمل می شوند و عوامل مؤثر بر بروز این پدیده از دیرباز مورد توجه و بررسی بوده است و متأسفانه مطالعات متعدد در کشور، نشان می دهد که آمار طلاق در حال افزایش است. طلاق علل متعددی دارد و هرگز یک علت را نمی توان علت اصلی طلاق در نظر گرفت. طلاق تبعات زیادی را در پی دارد که چنانچه بتوانیم از عوامل آن جلوگیری کنیم یا خللی در روند رو به رشد این عوامل داشته باشیم خواهیم توانست از عواقب منتخب طلاق رهایی یابیم.

با عنایت به مطالب گفته شده از بررسی های بدست آمده به این نتیجه رسیدیم که بسیاری از طلاق های صورت گرفته متأثر از تغییر نگرش ها و ارزشها در اثر رسانه ها ، شبکه های ماهواره ای و شبکه های اجتماعی می باشد که با تبلیغات و برنامه ریزی های صحیح فرهنگی، از طریق رسانه ملی و شبکه های محلی و همچنین با فرهنگ سازی و ایجاد بستری مناسب در زمینه شناخت صحیح از شبکه های اجتماعی می توان بر این مشکلات فائق آمد. و همچنین تلاش برای بالا بردن آگاهی زوجین درانتخاب همسر، باتکیه بر همسان گزینی، زیرا هرچه درجه همتایی زوجین بیشتر باشد روابط بینشان پایدار تر و استوارتر خواهد بود.

پیشنهادهات

با عنایت به مطالب گفته شده از بررسی های بدست آمده به این نتیجه رسیدیم که بسیاری از طلاق های صورت گرفته متأثر از تغییر نگرش ها و ارزشها در اثر رسانه ها و شبکه های ماهواره ای می باشد که با تبلیغات و برنامه سازی های صحیح فرهنگی از طریق رسانه ملی می توان بر این مشکلات فائق آمد. در همین راستا تدابیری پیش بینی شده است که به صورت پیشنهادهای بیان می داریم:

۱- استفاده از مشاوران روان شناسی و جامعه شناسی در تولید برنامه های رسانه ای در کنار کارگردانان برای رسیدن به اهداف مطلوب.

۲- ایجاد شبکه های اجتماعی سالم و علمی درمقابل شبکه های اجتماعی مخرب.

۳- کمک به برخورداری زوجین از رشد اجتماعی و اخلاقی از طریق آموزش های عمومی رسانه های دیداری و شنیداری در تامین بهداشت روانی اعضای خانواده با توجه به هنجارهای اجتماعی و اخلاقی.

۴- تقویت رسانه ملی و تولید برنامه های آموزشی و تفریحی جذاب ، سالم و آموزنده متناسب سن جوانان و افراد در آستانه ازدواج .

۵- تولید برنامه های آموزشی درجهت فراگیرکردن فرهنگ گفتگو بین خانواده ها

۶- ترویج فرهنگ هم سان گزینی و تاکید بر لزوم آشنایی و شناخت خصوصیات و ویژگی های اخلاقی زوجین قبل ازدواج از طریق رسانه های گروهی.

۷- ایجاد برنامه های آموزشی مفید از سوی صدا و سیما و متذکر شدن عواقب و خیم طلاق.

۸- تولید و انتقال ارزش ها و تقویت اعتماد اجتماعی در سطح اجتماعی از طریق رسانه های مختلف و استفاده از این پتانسیل در جهت تقویت سرمایه های اجتماعی و فرهنگی زوجین .

- ۹- تولید برنامه های رسانه ای به منظور بالا بردن پایبندی دینی زوجین و بالا بردن میزان اطلاعات زناشویی آن ها از حقوق و مسولیت های زناشویی در سطوح مختلف.
- ۱۰- تقویت رسانه ملی با تاکید بر علایق و سلايق جوانان و تهیه ی برنامه های متنوع آموزشی در جهت توانمند سازی زوج های جوان .
- ۱۱- ایجاد و راه اندازی شبکه های اجتماعی سالم و علمی در مقابل شبکه های اجتماعی مخرب .

منابع

فارسی

- آنتونی گیدنز، (۱۳۷۳)، جامعه شناسی، ترجمه ی منوچهر صبوری، نشرنی.
- احمدی موحد، محمد، (۱۳۸۷) شاخص های ازدواج و طلاق و بررسی تغییرات آن در کشور با تأکید بر آمارهای استانی طی سالهای ۸۱-۸۶، جمعیت، ش ۶۴/۶۳.
- اسلامی، مروارید، (۱۳۹۲)، بررسی شبکه های اجتماعی و تاثیرات آن ها برابعاد مختلف زندگی.
- حاجی حسینی شاهرودی، حسن، (۱۳۸۰)، بررسی جامعه شناختی پدیده طلاق، معرفت، فصلنامه شماره ۴۵.
- حبیبی، شهاب، (۱۳۹۱)، ماهنامه وب، شماره ۱۵۰
- حسنوند، مسعود، (۱۳۹۳)، تاثیر شبکه های اجتماعی در بروز پدیده طلاق، سایت تدبیر.
- خواجه نوری، بیژن، (۱۳۹۰)، سبک زندگی و مدیریت بدن، فصل نامه جامعه شناسی زنان.
- رضوی زاده، نورالدین، (۱۳۸۵)، بررسی تأثیر رسانه ها بر تمایا به تغییر سبک زندگی، فصلنامه علوم اجتماعی، شماره ۳۱.
- ساروخانی، باقر، (۱۳۷۶)، طلاق- پژوهشی در شناخت واقعیت و عوامل آن، دانشگاه تهران.
- سلیمانی پور، روح الله، (۱۳۸۹)، شبکه های اجتماعی فرصت ها و تهدید ها، مجله ره آورد نور، شماره ۳۱.

- طهورا، مهدی، (۱۳۹۰)، نگاهی به تاثیرات شبکه های اجتماعی فیس بوک، سایت ایران.
- قادرزاده، امید، قادرزاده، هیرش، حسن پناه، حسین، (۱۳۹۱)، عوامل پیش بینی کننده گرایش -زوجین به طلاق در مناطق مرزی، فصلنامه مشاوره و روان درمانی، شماره ۱.
- کیا، علی اصغر، (۱۳۸۸)، تحلیل شبکه های اجتماعی مجازی در ایران بامطالعه موردی فیس بوک، اینترنت.
- کی نیا، مهدی، (۱۳۷۳)، عوامل اجتماعی مؤثر بر طلاق، مطبوعات دینی.
- نورمحمدی، مرتضی، (۱۳۸۸)، چالش های فرهنگ و هویت در فضای مجازی، سایت راسخوان.

انگلیسی:

- al-sanaa, bashaiar; (۲۰۰۹), intimate strangers and estranged intimates: an investigation of the impact of instant messaging and short message service on the size and strength of social networks in kuwait, proquest LLC, ph.d. dissertation, the university of southern Mississippi.
- Bartholomew, Mitchell k.; schoppe-sullivan, sarah j;glassman, Michael; dush, Claire m.kamp; sullivan, Jason m., (۲۰۱۲), new parents facebook use at the transition to parenthood, family relations, ۶۱n۳.
- turkle, sh; (۱۹۹۹). Identity in the age of interner, the media reader, community and transformation, edited by huge maskay and time, Sullivan, sage publication.

The impact of social media and networking on divorce in years ۱۳۹۰ till ۱۳۹۳

Bvshhrtv

Abstract

Since one of the main causes of the failure of the most important social institution and the foundation of society, the family is divorce, divorce, and in particular examine the factors that are causing this by itself is necessary.

It appears from sociological factors affecting divorce satellite media and movies is of particular importance.

Methods descriptive study, a survey, and in the place. The population of all the couples who filed for divorce in Bushehr in the event of his divorce in office till ۱۳۹۳ was recorded in ۱۳۹۰, that number is ۲,۰۲۰ pairs. Sample size by putting the number at ۱۵۸ Cochran formula couple of them were randomly selected. Techniques and Data through the combination of a standardized questionnaire, and the questionnaire was made in previous research that has face validity and reliability (Cronbach's alpha coefficients ۰.۸۹) is.

The hypothesis was that couples get divorced in the most important sociological tendency to divorce, "the media and movie satellite" is.